

Warszawa, dnia 7 kwietnia 2010 r.



**MINISTER  
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ**

*Jolanta Fedak*

*J. Kwieciński*  
**SECRETARIAT**  
 Biura Prac Senackich  
 Wpłynęło dn. 08.04.10 zał.  
 nr. 2452 podpis. *Fede*

DPS.I.0700- -1597-MS/10

**Pan  
Bogdan Borusewicz  
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej**

*Przewodniczący Panu Marszałku,*

W odpowiedzi na wystąpienie Pana Marszałka z dnia 18 marca 2010 r., znak: BPS/DSK-043-2522/10 dotyczące oświadczenia senatorskiego Pana senatora Władysława Dajczaka w sprawie pozbawienia osób prawa do składek w sytuacji przewidzianej w art. 42 ust. 5 ustawy o pomocy społecznej co może doprowadzić do nierównego traktowania osób będących w różnym wieku, a korzystających z tych samych świadczeń opieki społecznej, uprzejmie wyjaśniam.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), warunki, których spełnienie uprawnia do emerytury po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (60 lat – kobieta, 65 lat – mężczyzna) jest zróżnicowany w zależności od tego, czy ubezpieczony urodził się przed 1 stycznia 1949 r., czy też później.

Osoby urodzone przed 1 stycznia 1949 r. mają prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego, jeżeli udowodnią wymagany staż ubezpieczeniowy. Minimalny staż uprawniający do emerytury wynosi 15 lat dla kobiet i 20 lat dla mężczyzn. Osoby te mają obliczaną emeryturę wg tzw. starych zasad (art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Osoby urodzone po 31 grudnia 1948 r. mają prawo do emerytury po osiągnięciu wieku emerytalnego, jeżeli udowodnią jakikolwiek okres ubezpieczenia. Ich emerytura jest obliczana wg zreformowanych zasad, określonych w art. 26 oraz w art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Niezależnie od tego, czy ubezpieczony urodził się przed 1949 r., czy też później, oraz niezależnie od tego, według jakich zasad oblicza się jego emeryturę, prawo do emerytury w gwarantowanej minimalnej wysokości mają jednak tylko te osoby, które udowodniły co najmniej 20-letni staż ubezpieczeniowy – w przypadku kobiet i co najmniej 25-letni staż ubezpieczeniowy – w przypadku mężczyzn.

Przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego uprawniającego do podwyższenia emerytury do minimalnej wysokości, uwzględnia się udowodnione przez ubezpieczonego okresy składkowe, oraz okresy nieskładkowe z tym, że okresy nieskładkowe przyjmuje się w rozmiarze nie przekraczającym jednej trzeciej udowodnionego, łącznego okresu składkowego.

Przy ustalaniu łącznego okresu składkowego nie uwzględnia się okresów zatrudnienia w wymiarze czasu pracy niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu, przypadających przed dniem 15 listopada 1991 r. (art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Zasadę tę stosuje się bez względu na datę urodzenia ubezpieczonego.

W przypadku osób urodzonych po 1948 r. obowiązuje dodatkowe ograniczenie. Zgodnie z art. 87 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, przy obliczaniu okresów składkowych przypadających po dniu wejścia w życie tej ustawy, czyli po 31 grudnia 1998 r., dla celów podwyższenia do minimalnej wysokości emerytury przysługującej na podstawie art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, te miesiące, w których składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe były obliczone od podstawy wymiaru niższej od kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników, uwzględnia się w części odpowiadającej proporcji tej podstawy do kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Z przepisu art. 87 ust. 4 wynika, że powyższej zasady tej nie stosuje się, jeżeli zmniejszenie podstawy wymiaru składek poniżej minimalnego wynagrodzenia nastąpiło na skutek pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów Kodeksu pracy, zasiłków i świadczenia rehabilitacyjnego z ubezpieczenia chorobowego lub z ubezpieczenia wypadkowego. Nie stosuje się jej również, jeżeli podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowiła kwota zasiłku stałego z pomocy społecznej lub świadczenia pielęgnacyjnego określonego w przepisach o świadczeniach rodzinnych, oraz do: pracowników, o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), żołnierzy niezawodowych w służbie czynnej, ubezpieczonych odbywających służbę zastępczą, a także

pozostających w służbie kandydackiej funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu i Państwowej Straży Pożarnej.

Zgodnie z przepisami art. 6 ust. 2 ustawy z dnia z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z późn. zmian.), zasady podlegania ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem, za które ośrodek pomocy społecznej opłaca składkę, regulują przepisy o pomocy społecznej. Stosownie do przepisów art. 42 ustawy o pomocy społecznej, w art. 18 ust. 5 i 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych określono zatem, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób rezygnujących z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem stanowi kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie ustalona według odrębnych przepisów. Za miesiąc, w którym nastąpiło objęcie ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi lub ich ustanie i jeżeli trwały one tylko przez część miesiąca, kwotę najniższej podstawy wymiaru składek zmniejsza się proporcjonalnie, dzieląc ją przez liczbę dni kalendarzowych tego miesiąca i mnożąc przez liczbę dni podlegania ubezpieczeniu.

Z przepisów art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1362, z późn. zmian.) wynika, że za osobę spełniającą określone w nim warunki, ośrodek pomocy społecznej opłaca składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe do osiągnięcia przez tę osobę okresu ubezpieczenia (składkowego i nieskładkowego), wynoszącego 20 lat w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn. Regulacja ta ma zatem na celu zapewnienie osobie rezygnującej z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny, osiągnięcie stażu ubezpieczeniowego gwarantującego prawo do emerytury z FUS w minimalnej wysokości.

Zdaniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej, nie ma niebezpieczeństwa nierównego traktowania ubezpieczonych – czego obawia się Pan Senator Władysław Dajczak - jeżeli przy ustalaniu, przez jaki okres powinna być płacona składka za osobę, o której mowa w art. 42 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej będzie miał na uwadze zasady obowiązujące przy ustalaniu stażu ubezpieczeniowego uprawniającego do minimalnej emerytury, w szczególności przepisy art. 87 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

   
wz.

*Jarosław Duda*  
**SEKRETARZ STANU**